

Sesjon 4c:

Demokrati som hinder for digitalisering?

Christian Thindberg
Statistisk sentralbyrå

Dag Wiese Schartum
Senter for rettsinformatikk, UiO

Selvfølgelige utgangspunkter !

- Dette er ikke en diskusjon for eller mot demokrati, men om hvordan forholdet mellom demokratiske prosesser og arbeidet med digitalisering bør være
- Legitimt og ønskelig med politisk styring av digitalisering, men minst to overordnede politiske spørsmål bør besvares:
 - hvor intensiv bør den politiske styringen være, og
 - hvordan bør den politiske styringen skje

Bør vi endre på måten vi vedtar lover?

Svaret avhenger av om bruken av loven skal automatiseres eller ikke

Automatisk rettsanvendelse: Automatiseringsvennlige lover krever

- datagrunnlag som er innholdsmessig klarlagt
 - Semantisk innhold av begreper som betegner data, aktuelle digitale kilder, datakvalitet
 - lovlig tilgang til dataene
 - Taushetsplikt, formål, rettslig grunnlag
 - klarlagte behandlingsregler
 - Klarlagte vilkårsstrukturer og beregningsregler
 - avklaring av hvordan skjønn skal håndteres
 - Avskaffe skjønn, erstatte med ML, erstatte med (veiede) faste regler?
- Mye av analysearbeidet som i dag skjer i SU bør i stedet skje som del av lovarbeidet
- Lovlig tilgang til data og mulig adgang til ML bør være i orden når systemutviklingen starter

Digitalisering når nasjonalt demokrati ikke er nok

Utgangspunkter

- Globalisering og digitalisering gir stort behov for felles, internasjonale regler
- EU har vedtatt GDPR som i stor grad normerer behandling av personopplysninger, også utenfor Europa

Er GDPR et demokratisk problem?

- «Abstrakt regelverk for evigheten»?
- Kunne vi tenkt oss «automatiseringsvennlig personvernforordning»?
- Europeisk og nasjonale demokrati i tospann?

- Stortinget må bruke alle muligheter GDPR gir for nasjonale presiseringer
- Mulighetene er særlig store når det rettslige grunnlaget er «rettslig forpliktelse» og «oppgave i allmennhetens interesse» og «offentlig myndighetsutøvelse» (jf. art. 6(1)(c) og (e))